

МАКРОЕКОНОМСКИ МОНИТОР

Септември 2023

12(2)

Во вториот квартал од 2023, **БДП се зголеми за 1.1%** на годишна основа (сезонски прилагоден раст од 1%), што претставува забавување на економската динамика во однос на претходниот квартал. Иако растот на **личната потрошувачка** (1.6%) е релативно солиден но забавен, а **бруто инвестициите** забележуваат помал пад од претходно (-1.2%), забавувањето на вкупната економска активност главно е под влијание на намалувањето на **извозната активност** (-1.2%). Овој пад е во линија со забавената активност и негативните стапки на раст на економиите од главните трговски партнери. Сепак, секторски, само **градежништвото** забележа драматичен пад (-21.8%), додека другите сектори растеа со слична или побрза динамика споредено со крајот од претходната и почетокот од годинава. **Јавната потрошувачка** ја продолжи патеката на консолидација (-2.7%), но буџетскиот дефицит во првото полугодие од годината изнесува 5.8% од БДП, што е над годишната проекција од 4.6%.

Невработеноста во вториот квартал од 2023 изнесува 13.1%, што е благо намалување во однос на претходниот квартал (13.3%), рефлектирајќи присутна стагнација и на пазарот на труд. Сепак, **вработеноста** благо се зголеми на 45.5% од 45.1% во претходниот квартал, додека активноста на пазарот на труд на 52.4% од претходните 52%.

Во вториот квартал од 2023, **инфлацијата забави на 11.2% на годишна основа**, од 16.1% во претходниот квартал. Забавувањето е водено од спласнувањето на глобалните притисоци кај цените на енергијата и на повеќе групи храна, но со продолжени глобални ризици кај некои примарни производи. Додека, **базичната инфлација** и понатаму покажува значајна упорност, што налага затегнатост на монетарната политика и внимателност на фискалната политика. Дополнително, одредени домашни ценовни притисоци се се' уште присутни во сегментот храна како одраз на корпоративни и трговски практики, и налагаат мерки во доменот на **политиките за заштита на конкуренцијата**.

Тенденциите за забавена економска активност, очекувани во претходниот Макро-монитор, веќе се материјализираа во вториот квартал од 2023 и се очекува да опстојат и во следните квартали. Економијата е под значаен ризик од понатамошно забавување. **Finance Think ја намалува проекцијата за раст на БДП во 2023 на 1.7% (од претходните 2%), а проектираниот раст на цените благо се зголемува на 9.7%.**

РАСТ И ИНФЛАЦИЈА

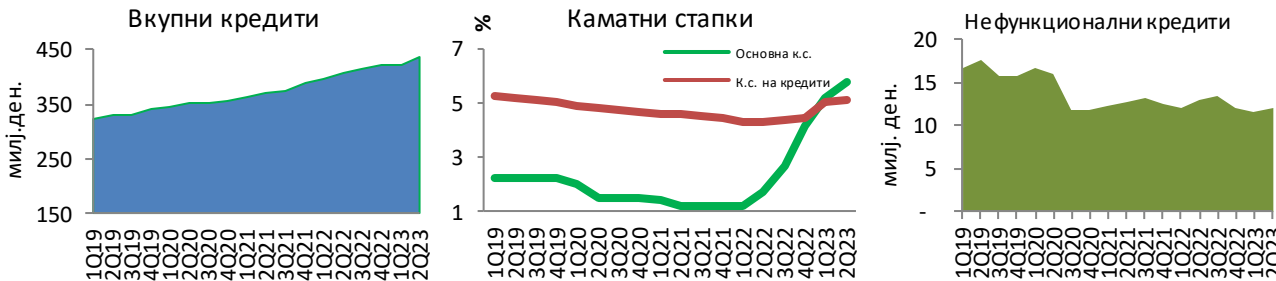
Годишен раст, %	4Q2022	1Q2023	2Q2023
БДП ЕУ 27	1.8	0.4	0.5
БДП Северна Македонија	0.6	2.1	1.1
Годишен раст, %	4Q2022	1Q2023	2Q2023
Вкупна инфлација	19.3	16.1	11.2
Базична инфлација	9.9	10.2	9.1

ПАЗАР НА ТРУД

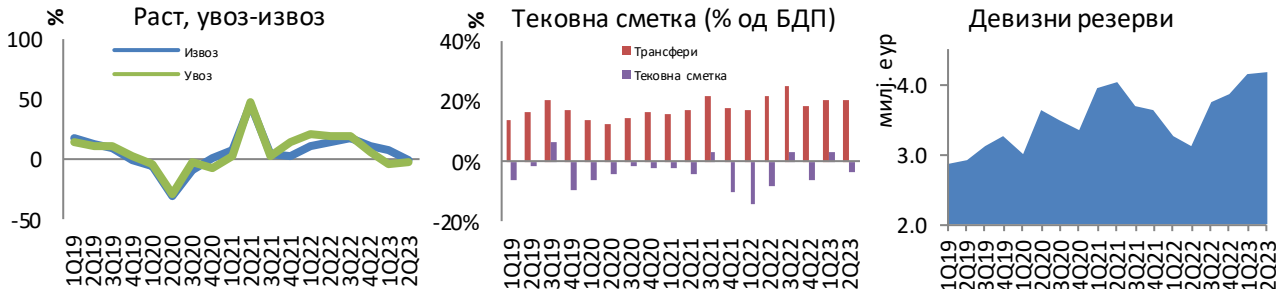
%	4Q2022	1Q2023*	2Q2023
Стапка на активност (%)	54.9	52.0	52.4
Невработеност на млади (%)		25.7	24.5
Просечна нето плата (ден.)	33,493	34,196	36,375
Раст на продуктивност (%) **	28.6	18.0	9.4

ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ

Годишен раст	4Q2022	1Q2023	2Q2023
М2	6.4%	7.1%	9.7%
Депозити	4.9%	6.8%	11.5%
Кредити	11.5%	6.2%	6.5%
Девизни резерви	6.0%	27.1%	34.5%

НАДВОРЕШНА СМЕТКА

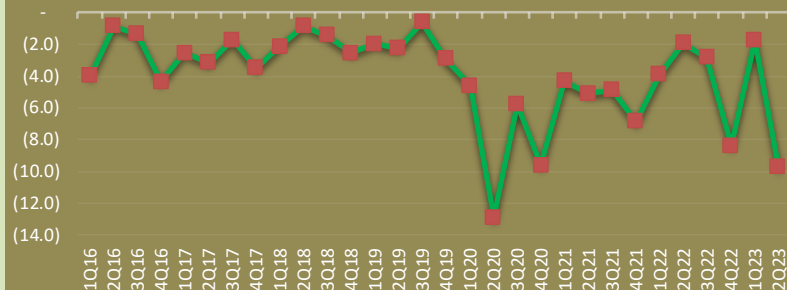

% од БДП	4Q2022	1Q2023	2Q2023
Трговско салдо	-19.7%	-10.8%	-17.2%
Приватни трансфери	18.0%	20.6%	20.3%
Тековна сметка	-6.5%	3.2%	-3.5%
Странски инвестиции	6.5%	3.6%	4.0%
Девизни кред. / вкупни кред.	34.1%	34.8%	35.1%

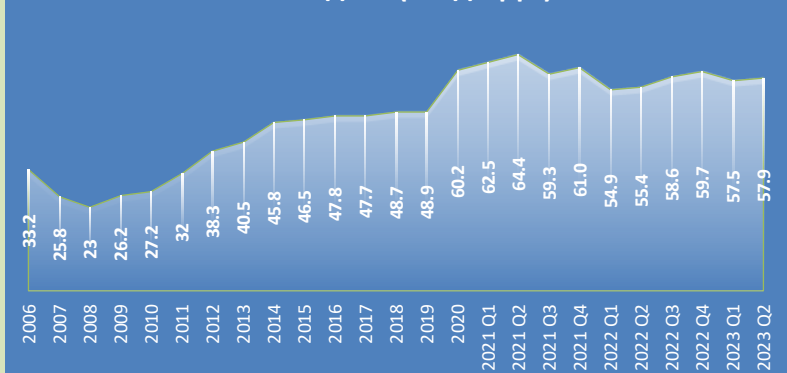
* Податоците за пазарот на труд имаат структурна промена почнувајќи од К1- 2023.

** Растот на продуктивноста во 2022 е под влијание на техничкото корегирање на бројот на вработени со цел усогласување со резултатите од пописот 2021.

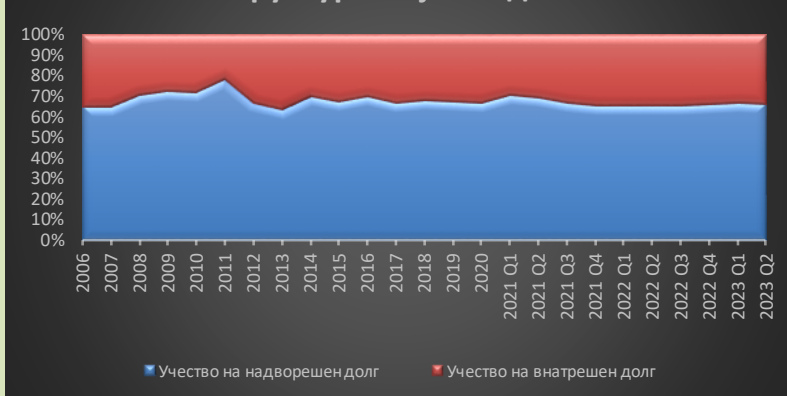
Буџетски дефицит (% од БДП)

Јавен долг (% од БДП)

Структура на јавен долг

ЈАВНИ ФИНАНСИИ

Пензиски буџет

Во К1-К2-2023, пензискиот дефицит е благо натфрлен (54.6%).

Здравствен буџет

Во К1-К2-2023, здравствениот дефицит е потфрлен (39.5%).

Капитални расходи

Во К1-К2-2023, капиталните инвестиции се благо потфрлени (45%).

ИНДУСТРИСКИ БЛИЦ

	Индустриско производство			Работници во индустријата		
	1-4Q/22	1Q/23	1-2Q/23	1-4Q/22	1Q/23	1-2Q/23
Енергија	8.8	18.2	17.8	(5.7)	(5.3)	(5.4)
Интермедијарни производи, освен енергија	(6.4)	(15.1)	(10.9)	0.9	(1.5)	(2.1)
Капитални производи	6.0	6.7	7.4	5.5	13.2	12.5
Трајни производи за широка потрошувачка	13.9	(4.0)	2.0	1.1	(5.5)	(5.6)
Нетрајни производи за широка потрошувачка	(1.8)	8.1	6.1	(5.3)	(2.4)	(2.4)
Производство на прехранбени производи	(8.0)	(3.0)	(5.1)	(3.0)	(3.4)	(2.7)
Производство на метали	(18.0)	(26.7)	(25.8)	(5.3)	(4.7)	(4.9)
Производство на облека	5.3	(2.5)	(2.8)	(7.9)	(3.8)	(4.6)
Производство на неметални минерални производи	(25.4)	(49.5)	(36.5)	(0.5)	(5.7)	(6.6)
Производство на тутунски производи	(41.2)	39.1	27.7	11.4	(4.0)	(4.4)
Производство на пијалаци	(9.5)	15.0	14.7	(2.8)	(5.7)	(4.3)
Производство на кокс и рафинирани нафтени производи	(6.9)	(8.3)	(6.6)	8.0	0.2	(1.4)
Производство на електрична опрема	3.7	(6.0)	(8.7)	6.3	4.1	2.7
Производство на фабрикувани метални производи	(13.9)	7.5	(5.7)	3.9	0.3	(3.2)
Вкупно	(0.3)	0.1	1.5	(0.9)	1.2	0.9

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики. Основан е во 2012 година.

Нашата Визија

Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

Нашата Мисија

Да го подобриме влијанието на економските, социјалните и развојните трендови и политики врз граѓаните во Северна Македонија и регионот на Западниот Балкан, преку економски истражувања, застапување базирано на докази и водено од податоци, и поттикнување критичка дебата за демократските процеси.

Истражувањето на Finance Think им помага на носителите на политиките, застапниците на политиките, креаторите на мислење, економските новинари и јавноста да ги разберат прашањата кои влијаат врз обичните граѓани.

Врз основа на статутот, Finance Think се стреми да постигне **три статутарни цели**. Тие се:

- Да придонесе кон подобрување на економските, социјалните и развојните политики и реформи преку продуцирање докази, базирани на истражување и водени од податоци.
- Да се зголеми ефектот од производите на Finance Think врз целните групи (вештини), донесувањето политики (политики и реформи) и општеството (свесност).
- Да се развие институционалниот капацитет на Finance Think, во смисла на истражување, застапување, финансирање и комуникација, со цел посилено влијание врз економските, социјалните и развојните реформи и врз ефектите што соодветните политики ги имаат врз граѓаните.

Програмски области

- Политики на раст и развој
- Фискална транспарентност и одговорност
- Конкурентност и пристапување кон ЕУ
- Сиромаштија, вработување и вештини
- Родови и доходни нееднаквости
- Општински финансии и политики
- Зелена економија

ОДГОВОРНОСТ

Copyright © 2023 од страна на Finance Think, Сите права се задржани.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да се репродуцира, складира или внесе во систем за пребарување или да се пренесува во која било форма или со какви било средства (електронски, механички, со фотокопирање, снимање или на друг начин), без претходна писмена дозвола од сопственикот на авторските права. Finance Think направи максимални напори да ја осигура точноста на информациите презентирани во овој документ. Меѓутоа, ниту Finance Think ниту кој било од неговите носители на одлуки или аналитичари или вработени може да биде одговорен за какви било финансиски последици кои произлегуваат од употребата на информациите претставени од овде.

Finance Think

Институт за економски истражувања и политики

Ул. Фредерик Шопен 1/2, 1000 Скопје, Република Северна Македонија

+389 2 6156 168, www.financethink.mk, info@financethink.mk